

АБОНАМЕНТЪ:
 За България год. 20 л.
 б м. 12 л.
 За странство . 40 л.
 Един брой 20 стот.
 Телефон № 360.

ДОБРУДЖА

Органъ на Централния Добруджански Народен Съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
 се плаща по споразумение.
 Адресъ:
 в „ДОБРУДЖА“ — площадъ
 „Кеана Дямина“ № 5.
 Излиза
 сряда и събота.
 Разкопаване не се връща.

Мирътъ на Балканитъ.

Балканският миръ се опира — фигуративно изразено — на единъ триъгълникъ, чийто основни съставени въ Македония, дунавският устия и Проливитъ. До като въ тия три пункта не се създаде едно стабилно положение, мирътъ на Балканитъ няма да има.

Това положение на работитъ се разбира въ Парижъ и ние виждаме, че се правятъ опити: 1) за споразумение между България и Ромъния; 2) за създаване на една автономна Македония и 3) за създаването на една неутрална Цариградска държава подъ протектората на Америка. Тия опити, обаче, се спъватъ отъ ненавистнитъ апетити на нашитъ съседни, които искатъ: 1) Ромъния — да се спогоди съ насъ, но да задържи Добруджа; 2) Сърбия — не да задържи Македония, но и да получи известна ректификация на границата си за наша смѣтка и 3) Гърция — да ни вземе Тракия, като постави бъдещето на икономическо развитие подъ своя опска.

Голѣмъ умъ не се иска, за да се разбере, какво положение ще се създаде на Балканитъ, ако исканията на нашитъ съседни бъдатъ удовлетворени. Понеже България граничи съ тритъ опорни пункта на Балканския миръ, София ще стане центъръ на Балканскитъ интриги и нашитъ ненавистни съседни ще видятъ толкова бѣла дънъ, колкото и ние. Задушавайки се въ едно неестествено за икономическото ни развитие положение, ние ще бъдемъ принудени да поемемъ първата приятелска ржка, отдѣто и да ни се простре тя. Съседитъ ни пъкъ, чувствувайки се въ опасностъ, за да запазятъ плячката, ще бъдатъ принудени да влѣзатъ въ най-невѣроятни политически комбинации. По вся начинъ и най-малкитъ свѣтовни конфликти ще намѣрятъ първия си отавукъ на Балканитъ.

Историята съ Букурещкия миръ е твърдѣ прѣсна въ паметта на всички ни, за да има нужда да конкретизираме мисълта си.

Отъ Атина, Бѣлградъ и Букурещъ постоянно повтарятъ, че „България трѣбва да се върже“, за да не смущава Балканския миръ. Да се говори така, значи да си затваряме очитъ прѣдъ дѣйствителността.

Защото ясно е, че и прѣди токущо свършената война България не бѣше въ състояние да се бори едновременно съ гърци, сърби и ромъни. Днесъ пъкъ, когато нашитъ съседни се удвояватъ и утрояватъ по население и територии, съвсѣмъ не може да става дума за едно нападение върху тѣхъ отъ страна на България, макаръ и послѣдната да въоръжи женитъ и дѣцата си. Претекстъ, слѣдователно, за намалението и разоржаването на България е абсурденъ и не надържа критика.

Злото е другадѣ: България трѣбва да бѣде морално разоржена, като се задоволятъ нейнитъ справедливи искания.

До сега Ромъния винаги е подпомагала Русия въ нейното стремление на югъ, когато България се е противопоставяла. Ако Европа не държи смѣтка за това обстоятелство, ще ни тласне къмъ една политика противна на досегашната. Въ такъвъ случай, може би, най-напрѣдъ въ Букурещъ, Бѣлградъ и Атина ще има да съжаляватъ, безъ да става нужда да доказваме, че цѣлата констелация създавана днесъ въ Парижъ ще има да прѣтърпи коренно измѣнение.

Очевидно, центърътъ на всевъзможния миръ се намира на Балканитъ, съ чийто съдба Балканскитъ дипломати суетно се забавляватъ, обхващати отъ манията за величие.

Наклонни ли сѫ Европа и Америка да поощряватъ тая игра за смѣтка на спокойствието на цѣлото човѣчество?

М. Бончевъ.

Обезщетение на интерниранитъ отъ Добруджа.

Въ лабораторията на мира въ Парижъ вече се приготвятъ многобройнитъ параграфи, отъ които ще бѣде стѣкменъ обезмения договоръ, прѣд-назначенъ да изличи злото причинено отъ проклетата война. Не ще бъдатъ забравени тамъ и най-тънкитъ подробности на множество въпроси: Режима на водитъ, пристанищата, желѣзнитъ пѣтища, консулскитъ и дипломатически сношения, търговията и транзита и толкова други въпроси ще бъдатъ окончателно и изчерпателно уредени.

Но има едно зло причинено по случай войната между България и Ромъния, зло излишно, зло ненужно, зло, което прострѣ своитъ трагични послѣдствия надъ хиляди и хиляди невинни и ние се опасяваме, че за неговото изправление въ Парижъ ще забравятъ да кажатъ справедлива дума, да влѣятъ лѣчебенъ балзамъ въ зиналата и до днесъ рана.

Искаме да говоримъ за репарацията, която миротворцитъ дължатъ на ония невинни добруджански семейства, които понесоха една отъ най-тодѣмитъ мъки въ днешната война — интерниранитя въ молдовскитъ лагери съ всичкитъ ужаси и всичкитъ болезнени послѣдствия на тоя жестокъ режимъ, който ромънскитъ власти наложили или поне не прѣдотвратиха.

И другадѣ има случаи прѣзъ вѣрие на войната да се е прибѣгвало до вѣременното евакуиране на населението отъ операционнитъ зони, обаче, никѣдъ това евакуиране не е ставало при толкова безчовѣчни условия и не е дало тъй много безполезни жертви. Безъ да сж въ нѣщо провинени, цѣли села, и малко и голѣмо, и здраво, и болно, бѣха вдигнати набърже, като листа помѣтени отъ ураганъ, и отведени далече отъ своитъ огнища. Никакви стратегически съображения, никакви опасения да не би населението да се присѣдени или да подпомогне неприятеля не диктуваха тѣзи мѣрки, които бѣха много по-рано

обмислени до своитъ подробности. Даже тѣзи мѣрки се прилагаша спрѣмо хора, които въ момента на интернирането бѣха, въ повечето случаи, ромънски поданици.

Интернирането се оказа гибелно за тѣзи, къмъ които бѣ приложено. Цѣли двѣ години тѣ изоставиха своитъ домове и имущества и прѣминаха вѣремето си безполезно и при режимъ, за който винаги ще се говори съ ужасъ. Отъ близо 30.000 души интернирани, едва ли не само отдѣлни единици не сж материално разорени. Единъ много значителенъ процентъ, обаче, намѣриха въ лагеритъ на интернирането своята смъртъ и оставиха семействата си безъ поддръжка, въ скръбъ и мизерия. Други се завърнаха болни, за да бъдатъ до края на своя животъ една тежестъ на обществото и на семействата си. А това, както вече токува пѣти е поддръжано, сж хора въ нищо не провинени, жертва на умопомрачение, на злоба, на алчностъ за пари у тѣхнитъ мъчителни.

Всичкитъ жертви на интерниранитя, извършени въ Добруджа отъ ромънскитъ власти — и прѣживѣлитъ, както и семействата на страдалчески починалитъ, безспорно заслужаватъ едно поправление на вѣрдитъ, които имъ сж нанесени. Но изключителното положение, въ което тѣ се намиратъ, може и втора път да бѣде фатално за тѣхъ.

Може би тоя пътъ тѣхното изключително положение да направи, шото тѣ да останатъ извънъ прѣдвижанията за обезщетенията, които се дължатъ на икономическитъ отъ войната.

Букурещкиятъ миренъ договоръ прѣдвиджаше, шото известни загуби на интерниранитъ, ако тѣ сж български поданици, да бъдатъ обезщетени отъ виновника за тѣхнитъ загуби, ромънската власт.

Но повечето добруджанци, при все че бѣха по народностъ българи или мюсюлмани, въ дѣйствителностъ бѣха ромънски поданици — въ това качество бѣше ги застигнала войната отъ 1916 година и затова голѣма частъ отъ тѣхъ риекуваха да не бъдатъ обезщетени. Сега положението наново е критическо.

Да се отнесатъ до ромънското правителство и да искатъ обезщетение за противозаконното имъ интерниране, както би било правилно — тѣ не могатъ, защото познаватъ ромънската власт. Тѣ знаятъ на какво бѣха се изложили прѣдъ администрацията, която и въ най-малкитъ имъ дѣлания търси претекстъ за да се нахвърли съ прѣслѣждане върху тѣхъ. Да искатъ да ги обезщети България като побѣдена страна — тѣ виждатъ всичката неморалностъ на една подобна постѣпка, защото знаятъ, че не е България, която ги интернира и, че не могатъ нея да правятъ отговорна за злодѣйствието на ромънската администрация.

А неправдата съществува и тя е огромна. Мизерията на тридесетъ хиляди семейства иска възстановление и помощъ. Прѣстѣпленитя надъ толкова невинни хора искатъ наказание за виновницитъ. Смъртта на десетина хиляди отъ интерниранитъ е едно прѣстѣпление, което не трѣбва да остане безъ примѣрна санкция.

Само конференцията, повикана да въдвори мирътъ между народитъ, може да разрѣши въпроса, прѣдъ който единъ сж безсилни, а други показватъ злорада на безучастностъ. Конференцията може да наложи, шото Ромъния да обезщети противозаконно и безполезно интерниранитъ мирни и невинни жители на южна и сѣверна Добруджа, а съ това би извършила единъ актъ на върховна справедливостъ.

(Отъ списанието „Mouvement Dobroudjain“)

Сѣбитията въ Унгария.

Исканията на унгарскитъ социалисти.

„Адевърулъ“ отъ 5 августъ печата слѣдната телеграма отъ Лионъ:
 Унгарскитъ социалисти отъ болшинството сж прѣдставили на военнитъ мисии на Съглашението въ Виена единъ мемоаръ, съ който искатъ снабдяването на Унгария съ храни. Тѣ искатъ сжщо да не се облага Унгария съ обезщетения, да не ѝ се взема желѣзнопѣтния материалъ и да ѝ се оставятъ граници, които да обезпечатъ икономическата ѝ жизнениостъ. Накрайъ искатъ единъ членъ на новото унгарско правителство да бѣде комунистъ. Миснитъ сж донесли това до свѣдѣние въ Парижъ.

Германскитъ социалисти за прѣврата въ Унгария.

Ромънскитъ вѣстници печататъ слѣдната телеграма отъ Науенъ:

Социалиститъ отъ болшинството и буржуазнитъ партии въ Германия приематъ благоприятно известието за свалянето на унгарската свѣтска република, защото тя ще има едно отрѣзвѣтелно дѣйствие върху привърженицитъ на независимитъ социалисти, като направи мъчна въ Германия една агитация за свѣтска република. Очаква се едно отразяване и въ свѣтска Русия, която е направила голѣми жертви за правителството на Бела Кунъ, сега, когато се разкрива безполезното разсипничество на паритъ на руската държава въ Унгария. „Форверцъ“ казва, че свѣтска Русия е свършено изолирана политически, защото болшевикитъ течения въ България сж свършено безъ значение.

Компромисъ между болшевикитъ и социалиститъ.

Отъ Науенъ прѣданагъ слѣдната телеграма:

На „Фосише Цайтунгъ“ съобщаватъ отъ Стокхолмъ относително свѣщанията въ Москва за осществяването на едно споразумение на първо мѣсто между руския болшевикитъ и не-болшевишка Русия, и послѣ едно споразумение между Русия и останалитъ свѣтъ. Първа цѣлъ ще бѣде съставянето на едно коалиционно правителство отъ болшевики, меншевики, социал-революционери и ортодоксални социал-демократи. Ленинъ билъ готовъ съ своето оттегляне да улесни напѣтването на болшевизма къмъ социал-демократизма, въ случай че Чичеринъ остане на чело на външната политика и Троцки — организаторъ на войската.

Отирити орѣжия.

Въ „Адевърулъ“ отъ 5 августъ намираме слѣдната бѣлѣжка:

Знае се, че слѣдъ оттеглянето на италиянскитъ войски, като се направиха прѣтърсвания въ Добруджа и Кадрилатера, намѣриха се повече отъ 60.000 пушки и много картечници и ржчни бомби, които бѣха конфискувани отъ французката окупационна войска. Тоя голѣмъ брой пушки се дължи на обстоятелството, че при демобилизирането на българската армия, войницитъ отъ стара Добруджа и Кадрилатера сж били уволнени напълно въоръжени.

Дали тая новина не е нямислица, за да оправдае прѣтърсванията изъ жилищитъ на населението отъ страна на жандари и чиновници, които дирятъ „пастарна подъ чужда стрѣха“?

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

РАЗКАЗИ НА ОЧЕВИДЦИ:

Балчишка околия.

Населението на село Шабла, както и на цялата община, постоянно тормозено от ромжските жандарми, се оплаква на италианския комендант в гр. Балчик. Последният извъншен за държането на организирано ромжската власт, под чието попечителство добруджанците имаха нещастие да попаднат отново, влиза в положението на шабленци и заповѣда да им се изпратят войници. На 26 юли в Шабла пристигат 16 души италиански войници от гр. Каварна. Населението възрадва го приема най-радушно. На 29 получават заповѣд да се върнат. Още накрай на селото не били излъзали, и ромжните, които се били доста омърлушили, гордо-гордо взели да се разхождат от селото и съ присъщото си нахалство и безобразие, като се хвалели, че тѣ били причината италианците да си заминат, говорели по тѣхнен адресъ всевъзможни неплѣности, като между друго ги наричали и „гладници“, та затова идвали по селата. При една проверка, населението ще го подтвърди, разбира се, може ли алашките жандарми да се не радват, че италианците заминували, когато последните се явяват винаги защитници на населението, понеже се възмушават от дѣлата им. На 27 юли СТОЙКО ИЛИЕВЪ, жител в с. Шабла, бива откаран заедно с един конь от жандарми в общината. Този конь, както и още един, Стойко Илиев е бил купил от един турчин от гр. Балчик за 5000 лева тая пролѣтъ съ редовни документи, обаче, преди няколко време ги загубил. Сега се явява един ромжец прѣселник в с. Юч-орманъ и претендира за този конь, че е негов и му е бил откраднат миналата година, но не показва никакъв документ, а води като свидетел един гръкоманъ-гагаузинъ. Стойко вижда, че искат да му вземат коня и съ него побѣгва към училището, където квартирували италианците, които казали на ромжните да не го закачат. На другия ден ромжните пак се опитват да вземат коня. Италианците разглеждат работата. Като свидетели на Стойко Илиев се явяват всички селени, още повече, че той е дал парит на турчина в кръчмата. Италианските войници не позволили на ромжните да вземат коня.

Ромжните считат за безспорна стая всѣки добитък, за който стопанинът нѣма билетъ, или има само махленско свидетелство. На АНАСТАСЪ САРАНОВЪ, сжцо от Шабла, взели били два коня, които той прѣз българското управление купил съ махленско свидетелство от един ромжинъ от едно от близките села от сѣверна Добруджа.

— На 26 юли т. г. е откаран младежа Димитър Н. Костовъ от гр. Балчикъ

въ гр. Добричъ. Младежът не е виновен въ нищо и ромжската власт е направила това само съ намѣрение да го оскуби по-хубаво.

На 24 юли т. г. жандармитъ от Дюванъ-юваската община сж заловили жителитъ от с. Гурково ТОДОРЪ АТ. ДЖИЛЯНОВЪ 50 год. и КИРО ДУЧЕВЪ 48 год. и откарали ги въ гр. Добричъ. Това всичко извършено под прѣдлогъ, че тѣ уж сж пострѣкавали населението от селото да не се подчинява на ромжските власти, да не им дава пилета, сирене и всичко, което ромжните събират.

На 28 юли т. г. горските стражари от с. Чаталаръ, Балчишко, на брой четири души и старшията имъ, заедно съ четирма жандарми от квартирующитъ въ сжщото село, сж заградил добитъка на село Куоджукъ, когато е бил на паша и сж го откарали въ с. Чаталаръ и сж искали от притежателитъ на добитъка да имъ внесат по 20 лева на глава едъръ добитъкъ, а по 2 лева на дребния добитъкъ такси за правопасене въ общински гори. Оплакали се за тоя произволъ на италианските власти въ селото. Тѣ сж освободили добитъка, а ромжните били арестувани и всички откарани въ гр. Балчикъ.

Дуранкулашка община. На 25 юли т. г. шефът на секцията, заедно съ 10 жандарми от Дуранкулашката и Шабленска община, отива въ с. Карапча за да изкара каруци ангария. Неможейки да изкара такива по причина на работа, изкара си яда от 60-годишния старик ЛАМБО НИКОЛОВЪ, кехаята въ това село, защото, когато го е потърсилъ при илването си, го е имало.

На 27 юли т. г. двама жандарми сж взели делегата (киетски намѣстникъ) на с. Караманлий, СТОЯНЪ ТАЩЕВЪ съ каруцата му и сж го разкарвали по нивитъ, за да търсятъ и заловятъ лица от полето.

Спасовска община. На 13 юли т. г. работничкът въ село Билово, ЗЛАТАНЪ ГЕОРГЕВЪ, родомъ от с. Гауръ-Суючукъ, е взетъ от ромжските жандарми и откаранъ неизвестно гдѣ.

Текенска община. На 25 юли т. г. година осем души горски стражари сж искали да откаратъ насила от пладничето добитъка на село Ала-Клисе въ с. Чаталаръ, за да събиратъ такса за паша. Говедаритъ сж се противопоставили на тоя произволъ, но единъ стражаръ е стрѣлялъ по тѣхъ. Не е могълъ да удари никого от тѣхъ, но е убилъ двегодишно конче на ВЕЛКО ГЕНОВЪ от сжщото село, слѣдъ което, като се събиратъ селенитъ, стражаритъ си отиватъ безъ добитъка.

На 24. VII. т. г. горските стражари сж забрали от овчаря на СТАНИ ИВАНОВЪ овцетъ му и сж ги карали за с.

Чаталаръ, под прѣдлогъ, че не платилъ таксата за паша. Той ги стигналъ по пята и срѣзу 240 лева рушеветъ ги освободили. Сж щяла денъ е станало сжщото и съ АНГЕЛЪ ВЕЛКОВЪ, който е далъ 40 лева рушеветъ.

На 24. VII. т. г. горските стражари от с. Ала-Клисе сж взели от стадото на ДОБРИ ДОБРЕВЪ безплатно и насила едно агне и се указало, че го продали на кръчмаря въ с. Гейкчилеръ, ГЕОРГИ СИРАКОВЪ.

Изобщо въ цялата Балчишка околия ромжните вилнѣятъ и не оставятъ спокойно населението да извършва полската си работа. Шефове и нотари закупватъ вълна и сирене и търгуватъ. Дуранкулашкиятъ жандармийски шефъ закупва вълната по 3-50 лв. килограма и я прѣпраща съ каруци ангария въ сѣверна Добруджа. Въ Добруджа е създадено едно нетърпимо, непоносимо положение, което никдѣ по свѣта не сжществувало и което е възможно само тамъ, понеже населението е оставено подъ попечителството на она сбирщина от пладнешки разбойници, кърсердарски типове, която се нарича ромжска администрация.

Христо Георгиевъ от с. Голѣмъ-Чоралъ, околия Балчишка, 72 години, напусналъ селото на 29 юли, разказва:

Азъ съмъ овчаринъ. Работѣхъ при Василъ Залека. Прѣди седмица, като пасѣхъ овцетъ по полето, двама души жандарми, идѣщи отъ къмъ Добричъ, се отбиха при мене и почнаха заплашително да ми викатъ „парале“, „парале“ и ми говорѣха нѣщо по ромжски, но какво точно, не зная, защото ромжски не разбирамъ, обаче, отъ движението и намръщността на лицата имъ, както и отъ това, че показваха пушкитъ си, азъ разбрахъ, че искатъ да ме обератъ и ме заплашатъ да имъ дамъ паритъ си. Едина отъ тѣхъ взе да ме тършува и ми разпаса пояса, където ми бѣха паритъ, а въ това време другиятъ сочеше пушката си къмъ мене да не мърдамъ. Взеха ми портфейла, въ който имахъ четири банкноти по сто лева и три по двадесет лева. Слѣдъ това, доволни отъ извършеното, продължиха пята си на посока тия пладнешки разбойници, тия кърсердарци отъ двадесетия вѣкъ. Обирѣтъ стана по пладне. Слѣдъ два дена азъ напуснахъ селото и трѣгнахъ къмъ България.

Силистренска околия.

Съобщаватъ отъ Силистренско:

Прѣди 15—20 дена една неизвестна жена отъ село Сарсѣларъ, Тутраканско, понеже имала нива въ българска територия, отишла при ромжските жандарми да ги помоли да я пуснатъ да отиде на нивата си да пожъне, за да смѣли храна за дѣцата си. Въ отговоръ на всичко това жандармитъ намѣрили за добръ да я убиятъ. Убили сжцо и

още едно лице, което я придружавало. Тая постъпка на жандармитъ била причиня за едно голямо негодувание отъ страна на възмутенитъ и покъртени отъ звѣрчината на жандармитъ съселени на жената и другото лице. Откарани биватъ въ Силистра около 20 души и на селото е била наложена една контрибуция отъ 10,000 лева.

— Докато сж били италианските власти не е било позволено да се установятъ ромжски войски.

— Силистренската ромжска полиция прѣди нѣколко дена събрала повиднитъ силистренски граждани, на които е било прѣдложено да подпишатъ декларация, че не желаятъ българско управление. Тѣ отказали и адвокатъ Коджабашевъ казалъ на ромжните, че тѣ не могатъ да направятъ това, понеже тѣхнитъ власти най-потиснически третиратъ населението, като подкрѣпилъ казаното съ факти и, между друго, посочилъ, това, което става въ село Есекьой, Кузгунско.

— Говори се, че всички българи, които сж били откарани въ Ромжния ще бждатъ събрани въ Кюстенджа.

В. Г. Морцулъ.

Единъ отъ основателитъ на ромжската социалистическа партия.

Въ едно свое имѣние въ окръга Романъ се проина видниятъ либералъ В. Г. Морцулъ, бившъ министъръ и бившъ социалистъ. Морцулъ, който умира почти забравенъ, бѣше нѣкога си една отъ най-популярнитъ и силни фигури на първото ромжско социалистическо движение. Добъръ ораторъ, широко образованъ, Морцулъ редъ години, още отъ 1886 год. прѣдставляващъ социалистическата партия въ парламента и въ тогавашната реакционна и практична политическа атмосфера се явяващъ като защитникъ не само на социализма, но и на всѣко напредничаво начинание, което въ очитъ на тогавашния ромжски свѣтъ бѣ опасно и революционно. Литераторъ и публицистъ, Морцулъ е участвувал като редакторъ и сътрудникъ на почти всички периодически издания на социалиститъ въ Ромжния, начина още съ издаванетоъ въ Парижъ първо социалистическо списание „Бждаща Дакія“. По-късно Морцулъ, къмъ 1899 год. прѣмина въ либералната партия; той стана министъръ на два пята, послѣ прѣдседателъ на камарата, заемаше и други видни мѣста на она обаяние, което социалистическото убѣждение даваше на тоя синъ на ромжската аристокрация — такава по произхождение и по култура, — Морго изгуби безвъзвратно и днесъ то отминава едва ли не забравенъ.

Дѣятелността на ромжските банди въ Добруджа.

(Продължение отъ бр. 261).

Писмо до редакцията.

Главатарѣтъ, мислейки, че женитъ нѣма да иматъ куражъ да бѣгатъ, не далъ заповѣдъ да се обсади селото (Антимово), както правѣлъ въ другитъ села, и много отъ женитъ, а особено младитъ, успѣли да избѣгатъ и да дойдатъ въ България. Много отъ търсенитъ жени се крили изъ непожннатитъ ниви 3—4 дни, до като намѣрятъ случай да спасятъ своята честь и животъ.

Една отъ най-много търсенитъ била Иона Симеонова на 30 г., която слѣдъ нѣколкодневно скитане съ тритъ сѣдѣца: Георги на 12 г., Димитъръ 8 г. и Елена 2 г., успѣла да се спаси. Иона Симеонова се търсѣла най-вече да дадѣла „свѣдѣния“ за мъжа си, защото той, като бившъ фелдфебель въ българ. армия, днесъ билъ водителъ на българска чета. Тия обвинения; разбира се, сж плодъ на болния мозъкъ

на ромжския администраторъ. Злочестата майка, съ изпито отъ грижи лице, съ скръбъ на сърце и съ сломенъ духъ пристигна на 26 юни въ България и разправя слѣдното: „Още на 21. VII. се научихме, че нѣкаква ромжска чета бродѣла изъ бълг. села и че щѣла да доде и въ нашето село. Научихме за жестокоститъ на тази чета, за това всички по-малки жени, а особено мъжетъ на които сж пропѣдени отсамъ, не излизахме изъ улицитъ никакъ — криехме се. Азъ съ тритъ си дѣца напуснахъ къщата, закофарихъ вратата и отидохъ да живѣя на воденицата ни — половинъ километъръ вѣнъ отъ селото. На 25. VII. четата пристигна въ селото. Главатарѣтъ имъ Ангелъ Неболяно, когато добръ познавамъ още отъ 1915 г., наредилъ да се явятъ при него всички жени на „избѣгатитъ“ въ България мъже. Особено настоялъ той да намѣрятъ: мене, жената на Иванъ Димитрачковъ — Рада и на брата му Георги Димитрачковъ — Ивана. Рада Иванова и Ивана Георгиева, дѣтѣ братовици, заловиха. Азъ, Зимула Иванова — 21 год., Мария Тодорова — 22 г., Петра Михалова — 24 г. и София Ангелова —

22 г. успѣхме да се изтрѣгнемъ отъ ноктитъ на бандата. Ивана Георгиева и тя, по една щастлива случайностъ, заблудила стражата и се спасила съ бѣгство прѣзъ нощта. Нещастната мъченица Рада Иванова остана сама въ рѣцѣтъ на бандититъ и, хвърлена въ избата на секцията, изпитала чудовищни мъчения. Научихме, че била заловена и запрѣна при Рада Иванова и Дона Георгиева, 45-годишна“.

Очевидецътъ Христо Данчевъ, 35 г., отъ с. Озундо-Орманъ, Тутраканско, запрѣнъ сжцо въ антимовската секция, разказва:

На 24. VII. прѣзъ дена ме залови една ромжска банда, прѣдрешена въ турски и български носни и въоръжена съ къси ромжски карабини. Подбраха ме да имъ показвамъ ужъ пята за Антимово. Изъ пята на двѣ мѣста ме биха да имъ кажа, гдѣ се криели българскитъ комити. Отидохме въ Антимово частъ около 9 сл. обѣдъ. Затвориха ме въ една маза подъ зданието на секцията, гдѣто имаше запрѣни много жени отъ Антимово. Притѣмнитъ въ избата, частъ бѣше около 10 сл. обѣдъ, когато доде единъ стра-

жаръ и ме повика да излъза. Азъ излъзохъ и слѣдвахъ стражара, който ме закара въ една стая, блѣсна ме съ приклада на пушката си и затвори вратата. Въ тази стая, която се освѣтляваше съ едно малко газениче, видѣхъ двѣ жени въ такава положение, че и най-коравото сърце би се свило като ги види. Смазани, ама буквално смазани отъ боя лица окървавени, рѣцѣ и крака засинѣли... Ужасно зрѣлище!...

Едната жена бѣ на ръстъ ниска, възчерна, слаба и съ пропито отъ скръбъ лице, на около 35—40 г., а другата — руса, на ръстъ сѣдна, лице обло и по-пълно, извънредно тжжизъ, на около 40—45 г. Тя постоянно плачеше и прѣклинаше тиранята на ромжните. Дрехитъ имъ... тѣ бѣха по една риза и нѣщо като намѣтало надъ плешитъ имъ... Месата имъ се виждаха... Темко ми стана, забравихъ за моментъ, че и мене очаква сжщата участъ, а се заинтересувахъ да узная причинитъ тѣзи жестокости надъ мъченицитъ жени. Не знаехъ, съ каква цѣль блѣснаха тамъ, затова бѣхъ много внимателенъ въ разговоръ си. Прѣдупрѣдихъ женитъ, че съмъ добъръ българ-

Положението.

Предположението, че договорът с България ще бъде привършен скоро, не се оправда. Въпросът за Тракия се оказа много по-труден за разрешаване, отколкото се предпологаше.

Очевидно, че не е само неотстъпчивостта на Венизелоса, която бърка тук: бъдещият режим в източната част на Средиземно море е тясно свързан с създаването на едно стабилно положение на Балканите.

Споразумението между Италия и Гърция по въпросите за източната част на Средиземно море не даде всички елементи за разрешаването на балканските въпроси. Смазването на България днес не се сита за една политическа необходимост, както беше вчера.

Алчността на нашите събди, гръцката политика в Мала-Азия, сръбската

въ югославянските земи и ромънската в Добруджа и доверашният земи на Австро-унгарската империя; показана на Европа, с какви конфликти ще има тя работа в бъдеще на и около Балканите. Да смаят при такова положение България ще рече, да се отнеме всяка възможност за едно миролюбиво и бързо ликвидирване на създадените противоречия.

Но сърбит сж недоволни, гърците и ромъните сщо. Вознаграждението за участието им на страната на Съгласиението им се вижда малко. А биде време, когато нашите събди не искаха повече, освен да се гарантира свободата и неприкосновеността на териториите им.

Всичко това постави много въпросители на ръководителите на великите сили и, според последните събди, тй няма да ршат сдбата на България преди да бъдат уверени, че няма да остане нито една въпросителна, която да чака отговор.

Английският печат за Добруджа.

Пловдивският в. „Юг“ помества следната извадка от „Нийръ Ист“, брой от 17. IV т. г.:

„В днешния си брой поместаме дописка от един кореспондент по въпроса за Добруджа. Надяваме се, че въпросната дописка ще бъде разглеждана с нужното внимание и с извѣстно съчувствие от мнозина наши читатели, понеже тя е грижливо утвърена по тон и съдържание и показва, какъ днешното положение досѣгнато Добруджа се дължи, гдѣ повече, гдѣ по-малко съзнателно, на великите сили, които сж действували чисто и просто съ оглед на собствените си интереси, без да държат сметка за оибзи на дѣтѣ май-заинтересовани малки държави. Извадките, които дописникът ни черпи от ромънски източници, правят чест на авторите им. Тѣ или иначе, ала въпросът, ако за такъв може да става дума, не ще бъде разрешен въз основа на това, какво именно е било положението на работите вчера или завчера. *Едва ли би се намърлил безпристрастен наблюдател готов да откаже факта, че Добруджа до голяма степен е била ромънизирана от 1878 год. накамъ и че Кюстенджа, не съставлява насилна нужда за благосъстоянието на „Ромъния“.*

Пред вид на това, че Гърция се съгласява да отстъпи на България пристанище на Егет, списанието намира, какво България не могла да мине и без Кюстенджа.

Въ дописката, за която стана дума още въ началото, между другото, намираме и следващите неуборими истини:

„Нееднократните опити да се вдигне въстание въ България намърна почва предимно въ Ромъния. Тукъ ставаше организирането и съгласването на всички революционни чети. За това нѣщо

България дължи признателност на Ромъния. И до преди Берлинския конгресъ България наистина хранише чувство на признателност. Обаче, след като и биде отнета Добруджа, въ нея настъпи едно охлаждение, което отговаряше на желанията на една или двѣ велики сили, подписавши Берлинския договоръ. Ромъния позалакомъ за повече земя. Не е тайна за никого, че отъ 1878 г. насам тази държава, недоволна отъ придобивката си въ земна на Бесарабия, замисли да разшири тази своя придобивка дори до рѣката Камчия, тѣй че да може да включи въ прѣдѣлите си четирежъглика — Варна, Шуменъ, Русе и Силистра, — една област, гдѣто нѣма нито един ромънец. Ограбването на България отъ страна на Ромъния въ 1913 г. съставляваше стъпка напредъ въ изпълнението на тази замисълъ. Географически Ромъния не е балканска държава. Даже самите ромъни се срамуваха да се наречатъ балканци“.

Въ своята „Дипломатическа история на Сърбия по време на сръбските войни за освобождение и независимост, 1875—78“, обнародвана въ Бѣлградъ на 1896 год., покойниятъ Иванъ Ристичъ, един отъ най-видните сръбски държавници, като се произнася върху неуспехта на Ромъния въ Руско-Турската война отъ 1876 год., казва (томъ II, стр. 163): „Обяснимо е отсъствието на ромъните по бранните поля; съ това тѣ признаваха, че нѣматъ никакви интереси на дѣния бръгъ на Дунава и въобще на Балканите“. Ромъния има толкова право въ Добруджа, колкото право има България на каквато и да било територия отвъд поменатата рѣка, макаръ въ Ромъния и да живѣят повече отъ 10.000 българи и макаръ и градове като Гюргево, Пловещъ, Браила и Галацъ и други още да сж заселени повече отъ българи или тѣхни потомци,

рнинъ, че и азъ съмъ запрѣн, битъ и мѣченъ като тѣхъ, затова да не се болятъ и срамуватъ, а да ми разправятъ подробно причините за изтезанията и мѣченията ниъ.

„Азъ съмъ жена на Иванъ Димитраковъ, казвамъ се Рада, започна едната съ тихъ гласъ, придруженъ съ хълцане отъ плачъ. Ромъните ме мѣчатъ да имъ кажа: идвалъ ли си е мѣжъ ми нощино време; той ли е ръководилъ тѣлата, която изгони ромънските административни органи на 1. I. 1919 г. отъ общините. Азъ категорично имъ заявихъ, че не зная подобни нѣща. Мѣчителите ме съблѣкоха гола, както ме е майка родила, на караха ме да се наведа и започнаха да ме биятъ съ торби пълни съ пѣськъ по таза, опашката и кръста. Помня 2—3 удара и паднахъ. Като се освѣстихъ, наново ми зададоха горните въпроси. Пакъ имъ казахъ, че нищо не зная. Блѣсна ме единъ отъ джелатите и взъ паднахъ на гърба си и започна да ме рита съ кракъ въ слабините. Помня, че извижахъ еднажъ и толкозъ. Състѣхъ се, заплакахъ съ гласъ и понскахъ да ми дадатъ дрехите да се облѣка, тѣ-

лото ми бѣ облѣно съ кръвъ. Додоха ми тѣзи дрипи, които не сж мои... Иматъ силни болки въ каските, не ще мога да оживѣя, мили ми сж дѣцата, милъ ми е Иванъ!... Моля те, ако се спасишъ отъ тука и срѣщнешъ Иванъ, да му разкажешъ за маките ми... Азъ нѣма да оживѣя... много ме биха, осакатиха ме!... Кръста ми е смазанъ, слабините ми започнаха да се подуваатъ...“

Другата жена ми каза, че се казва Дана Георгиева. Сжичите мѣки прѣтърпѣла и тя. Искали отъ нея да каже, кои сж идвали отъ България и гдѣ се криели. Жената, незнаейки нищо, млѣчала. Мѣченията започвали съ сжичите ужаси, както и надъ Рада. Дана ми каза, и това Рада потвърди, че като били още въ избата, имало двама мѣже отъ Дели-Исуфларъ бити до толкова, че за единия чули да се разговарятъ ромъните, че умрѣятъ и трѣбвало да го дигнатъ и пуснатъ въ нужника на Димитъръ Патриковъ. Дана плаче и гѣжи за дѣщеря си Ирина, 23 г., съ която не знае какво става; плаче за мѣжа си, когото оставила скритъ въ къщи и какво ще стане съ него,

както Карлъ Вогтъ, по-рано началникъ на тайния кабинетъ на покойния кралъ Каролъ, безрезервно признава въ своето съчинение „Източна Европа“ (стр. 448—451). *На дѣния бръгъ на Дунава Ромъния е била и ще си остане насшественница и бѣдоща злосторница.* Понеже Добруджа е открита и хълмиста страна, лишена отъ подходящи граници, Ромъния никога не ще прѣстане да дѣне случая да простре придобивките си още по на западъ, подъ прѣдлогъ да закрѣгли и по-добре да обезпечи своите владѣния. Тя ще бѣде, както е била до сега, една постоянна опасностъ за безопасността на България.

Прѣди четридесетъ години Берлинският конгресъ, между друго, стори двѣ голѣми неправди. Той онеправда Ромъния, като я прогони отъ Бесарабия, онеправда и България, като я отне Добруджа. *Ако Парижката конференция навърне Бесарабия на Ромъния и съ това поправи грѣшката отъ 1878 год., то тя еднакво ще трѣбва да поправи и другата грѣшка, като даде на България Добруджа.* България не би се противила да се остави на Ромъния единъ излазъ на Черно море при Кюстенджа. *Обаче, да се санкционира несправедливото рѣшение на Берлинския конгресъ, като се даде на Ромъния една голѣма частъ отъ територията, само и само да може Ромъния да има излазъ на казаното море, би значило да се утѣковѣчи една неправда и едно положение на нѣщата опасно за бъдещето, както е било опасно и въ миналото“.*

Като не се спира на дѣлото, извършено въ Букурещъ на 1913 г., когато отъ България е била откъсната територия и дадена на Ромъния — територия, върху която последната държава нѣма ни законно, ни морално право, дописникътъ завършва разсжденията си съ надеждата, че Парижката конференция не ще пропусне случая „да прѣмахне едно зло и ограничи Ромъния въ територията, която по право и по естествени граници ѝ принадлежи, именно — лѣвия бръгъ на Дунава“.

Венизелосъ и Братияну.

Балканските дипломати въ ролята на зидари на мира.

„Социализмулъ“, органъ на социалистическата партия и на синдикалния съюзъ въ Ромъния, пише (1 авг. 1919) въ статия озаглавена „Мирътъ и Балканите“ и окастрена отъ цензурата следното:

Така, докато и закѣснѣлиятъ „Таймсъ“ прѣпоръчва балканската конфедерация като единствено разрешеніе за мира въ Балканите, новиятъ човѣкъ, Венизелосъ — прочутиятъ европейски дипломатъ — се занимава да иска „изключването на турския режимъ отъ Цариградъ, и създаването около България единъ зидъ отъ силни държави“. (Слѣдва цензурирано). Това означава за Венизелосъ — да „обезпечи мира на Балканите“. Не напрасно Венизелосъ бѣ обявенъ за голѣмъ дипломатъ. И славата на гръцкия политиканъ не оставя на мира г. Братияну.

ако го намърятъ; плаче за дѣцата си София, 18 г., и Милана, 10 г., които оставила като малки яребичета въ трѣнака скрити. Плаче за себе си и за всички нещастни антимоветки и проклини отъ дѣния душа грозната, отвратителната и алчната за българска кръвъ ромънска администрация.

Бита и мѣчена е и жената на Димитъръ Камбуровъ — Боглана Димитрова, на 60 г. и всички заловени жени на „избѣгалите“ въ България мѣже.

Започна обезлюдването на Антимово и отъ жените. Запусѣха окончателно повече отъ 25 къщи въ Антимово. Дворищата на тѣзи домове обрастнаха съ бурени, нивите окапахъ. Първите станаха свѣрталище на бухали и кукумявки, а вторите плячка на птици и животни.

Завѣтъ, 26. VII. 919 г.

К. Симеоновъ.

Искайте в. „Добруджа“ отъ въстаникопродавците.

Караджата.

По поводъ 51-годишнината отъ смъртта му.

(11 августъ 1868—11 августъ 1919 г.)

Въ дни на тежки изпитания народите винаги се обръщатъ къмъ миналото, за да почерпятъ куражъ за бъдещето; въ дни на общо разложение пъкъ, непоказаните души дирятъ въ свѣтлите образи на великите национални покойници вдъхновение за борба.

Единъ отъ тия покойници за България е безъ съмнѣние Караджата.

Той се роди въ добруджанската степъ и умрѣ слѣдъ като бѣше раненъ на Балкана.

Бащица, Балканъ!

Въ неговите усони свободата никога не е загинала и всички, които я търсѣха, умираха тамъ.

— Я чуи какъ стене гората...

Това стенание, тѣй ясно за Ботева, днешното поколѣние не разбира... Нови времена, нови хора...

Стене гората!

Прѣди Ботевъ да долови срѣдъ тихия шепотъ на листата и свистенето на вѣгъра изъ усоните стона на гората, Караджата бѣше се отзовалъ на него и загина.

Ботевъ писа:

„Свободата не ще екзархъ,

Иска Караджата“

Баба Тонка отъ Русе запази черепа на този, когото свободата поиска. Поколѣнията запазиха само едно смѣтно възпоминание за него...

Зашото себеотрицанието е чуждо за тѣлата, а величието на душата непознато за малките хора. Последните никога нѣма да разбератъ, че въ борбите нѣма мѣсто за куртоазия и дребнави честолубия.

Да умирашъ за една идея и да спекулирашъ съ една идея — не е все едно.

Великите хора никога не сж минавали подъ арката на признанието прѣди смъртта си.

И това не е случайно.

Суетността винаги е била склонна да дѣри прѣстѣпление тамъ, дѣто хубостите на живота се прѣнебрѣгватъ за постигането на една идея.

Не нарекоха ли Караджата и другарите му хайдути?

Разбира се, новите времена ни дадоха и нови пѣтица за постигането на идеята, за която умрѣ Караджата; новите времена, обаче, не изтриха отъ скрижалите на епическите борби вѣчната истина:

— Никои не може да скочи по-високо отъ ръста си

Зашото она, който не може да се абстрахира отъ личността си и който не може да пожертвува честолубието си; она, който гледа на обществената борба като на една конкурсна задача за награда, никога нѣма да долови подалечните цѣли на движението.

Зашото формулата убива и внася разрушение тамъ, дѣто е нужно единство.

Формулата е миналото, а движението бъдещето.

За това бъдеще умрѣ Караджата; за това бъдеще страдатъ днесъ добруджанци.

Поклонъ прѣдъ мчениците на миналото; нашите адмиранти прѣдъ страдалците на настоящето! Въ тѣхъ и чрѣзъ тѣхъ дѣлото на Добруджа нѣма да умре; въ тѣхъ се намира залога, че ще постигнемъ свободата и червоната пѣсенъ пакъ ще се чуе по добруджанските поля.

Къмъ добруджанските дѣатели пъкъ ние се обръщаме съ прѣдупрѣждението — Внимавайте, Караджата ви гледа

М. Бончевъ.

Руско-ромънските отношения.

Ромъните се страхуватъ отъ Колчакъ.

„Кемаря“ отъ 3 августъ съобщава, че вѣстникъ „Ромънулъ“ отъ Арадъ, Трансилвания, билъ получилъ отъ Букурещъ на 26 юли следната телеграма:

„Ромънското правителство съобщилъ на мирната конференция, че не признава правителството на Колчакъ и съдружие. Едновременно то е съобщило и гледището на Ромъния.“

„Кемаря“ прибавя:

По свѣдѣния, които имаме, вѣрваме, че можем да кажемъ, какво ромжнското провѣствство не признава правителството на Колчакъ като се основава на факта, че Колчакъ, Деникинъ и др. се борятъ за възстановяването на имперска Русия изцѣло, т. е. заедно съ Бесарабия. (Слѣдватъ 2 реда цензурирани отъ ром. цензура) Мислимъ, че знаемъ, какво гледището на правителството почива на Улсоновитѣ принципи за свободната воля на народитѣ. (До края, повече отъ 30 реда, цензурирани).

Въ сѣщия брой „Кемаръ“ помѣства една телеграма на своя частенъ кореспондентъ отъ Виена, въ която се казва, че виенскитѣ вѣстници печататъ една телеграма отъ Букурещъ съ слѣдното съдържание:

„Относително прѣговоритѣ започнати между правителството отъ Москва и ромжнското правителство, въ освѣдоменитѣ кръгове се вѣрва, че не съществува никакво съображение за да се попрѣчи на сключването на договора за примирие съ Русия, толкова повече че самитѣ съюзници поманиха неотдавна московското правителство да участвува въ конференцията отъ Принкипо.

„Слѣдъ това признаване на московското правителство отъ страна на съюзницитѣ, букурещкото правителство нѣма никакъвъ мотивъ да откаже искането на Денина да сключи примирие и евентуално миръ между Русия и Ромжния“.

Трансилванскитѣ Народенъ Съвѣтъ.

Тенденциитѣ на трансилванскитѣ ромжии.

Въ Сьбуи засѣдава „Голѣмнитѣ Народенъ Съвѣтъ“ („Marele Sfat National“) на ромжнитѣ отъ Трансилвания, за да гласува нѣкои реформи и за да попълни своѣ съставъ. Интересно е во тоя случай, за да се характеризира какъ се работи другатѣ, да припомнимъ, че въ тоя съвѣтъ почти нѣма ни единъ селски прѣдставителъ, а съвѣтътъ ще се занимава съ аграрната реформа. Съвѣта, състоящъ се отъ около 250 члена, е била избранъ на голѣмото събрание отъ Алба-Юлия и е натоваренъ да се грижи за работитѣ на страната, докато се избере редовна камара. Изъ неговата срѣда е избранъ „Управителния съвѣтъ“ („Consiliu dirigen“) на Трансилвания, начело на Юнну-Маниу. Сега съвѣтътъ се е попълнилъ съ около 60 члена, понеже нѣкои се оттеглили по разни причини. Подложени сж на разискване проекти за аграрната реформа и избирателното право. И двѣтъ, ако и да сж демократични, иматъ за цѣль да подобрятъ материалното положение на ромжнското население, въ ущърбъ на другитѣ народности отъ Трансилвания. При все, че въ народния съвѣтъ има твърдѣ много социалисти, а двама — Флуерашъ и Жуманка — дори сж членове на управителния съвѣтъ, тенденцията на дѣйността е строго националистична и ромжнска. Даже единъ отъ социалистическитѣ министри е направилъ една декларация въ смисълъ, че тѣ сж социалисти, но едновременно сж и ромжнски националисти.

Изявление на генералъ Грасиани.

„Избѣнда“ отъ 5 августъ публикува едно интервю, дадено отъ генералъ Грасиани при неговото заминаване отъ Букурещъ. Генералътъ казалъ, между другото:

„Дойдохъ за да стоя на стража на Днестръ, докато възстановите войската си и я въоръжите. Трѣба да признаемъ за вашата честъ, че вие извършихте това съ една поразителна бързина. Сега отивамъ къмъ Дунава, при българитѣ, съ които, надѣвамъ се, че не ще имаме нищо неприятно. . . Тамъ имамъ само една мисия — порядъкъ. Колкото условията на мира и да биха били тежки, какво друго биха могли да сторятъ, освѣнъ онова, което направиха германци и австрийци — да подпишатъ? Народитѣ изплащатъ и грѣшкитѣ на правителствата . . .“

Ромжнитѣ говорятъ за български звѣрства!

Органътъ на г. Таке Ионеску, „Ромжния“ въ броя си отъ 5 августъ помѣства слѣдната малка бѣлжика:

„Избѣнда“ изтъква фактътъ, какво макаръ въ мирната конференция, едновременно съ разискването на мира съ България, да се налагатъ отъ страна на гърци и сѣрби звѣрствата, които българитѣ сж извършили прѣвъ време на войната, ромжнитѣ не се оплакватъ никакъ въ това отношение.

„Забѣлжката на нашиятъ събратъ, пише „Ромжния“, е справедлива. Забравени ли сж невъобразимитѣ варварщини на нашитѣ съсѣди при Тутраканъ? Ужаситѣ извършени въ Добруджа надъ болѣзената окупация не заслужаватъ ли да бждатъ изтъкнати? Само българитѣ ли ще иматъ право да се оплакватъ отъ нашитѣ прѣстѣпления и ужасии (?), а ние, да мълчимъ? Неможемъ да разберемъ тайната.“

Б. Р. За да разбератъ тайната, на ромжнитѣ не остава освѣнъ да приематъ анкетата, която българитѣ до сега вече сто пѣти прѣдлагатъ.

Ролята на Ромжния.

За ликвидацията на унгарската авантюра.

„Винторулъ“ отъ 5 авг. съобщава по слѣдния начинъ падането на Бела-Кунъ:

„Двѣ телеграми отъ френски и нѣмски източникъ съобщаватъ оставката на Бела-Кунъ и замѣстването му съ едно чисто социалистическо правителство подъ прѣдседателството на Юлиусъ Байделъ. Въ декларацията си новото правителство съобщава, че неговата програма е спазване вътрѣшния миръ и започване прѣговори съ Съглашението.

Падането на Б. Кунъ е първо слѣствие отъ дѣйността на Ромжния, която така сама рязъшава унгарската авантюра отъ Будапеща, като едновременно възстановява редътъ въ Централна Европа.

Ромжния по тоя начинъ още веднѣжъ изтъква ролята си въ тази частъ на Европа, като услужва дѣлото на общата побѣда“.

Безъ да искаме да отричаме заслугитѣ на Ромжния въ тая работа, ние искаме да отбѣлжимъ едно обстоятелство. Прѣвъ време на балканскитѣ войни въ Букурещъ настойчиво говориха за „Ролята на Ромжния въ юго-източна Европа“ и най-сѣтнѣ убѣдиха Европа, че тая „роля“ се нуждае отъ стратегически граници. Това коштува на България южна Добруджа. Сега вижътъ за „ролята на Ромжния въ централна Европа“, сигурно пакъ е за югана на Настранинъ Холжа

Ромжнскитѣ социалисти

за ромжно-българскитѣ прѣговори.

Социалистическитѣ ромжнски органъ „Социализмулъ“ отъ 2 авг. пише слѣдното, подъ заглавието „Прѣки прѣговори съ България“:

„Една лионска телеграма съобщава, какво изглежда, че ще се остави на Ромжния и България да прѣговѣрятъ върху спора за южна Добруджа съ прѣки прѣговори.

„Това известие би могло само да ни зарадва. Всѣко сближение между буржуазията на двѣтъ страни създава възможностъ за сближение между народитѣ.

„Но ние сме оптимисти относително резултата, защото познаваме отсъствието на ясно съзнание интереситѣ на балканскитѣ народи отъ управницитѣ на тѣзи народи, включително, разбира се, и на ромжнскитѣ.

„Всѣки отъ балк. народи иска да се възползува днесъ отъ затрудненото положение въ което се намиратъ неговитѣ съсѣди, за да експлоатира нуждитѣ нѣтъ.

„При все това, прѣговоритѣ могатъ да иматъ частиченъ успѣхъ. Тѣ се равниватъ прѣдъ очитѣ на Италия, упъл-

А Италия, на която не изнася

една голѣма Сърбия и Гърция, е наклонна да се остави на България Тракия, и да ѝ се даде нѣщо и отъ Сърбия. България, за да задоволи своя протекторъ, ще се откаже отъ Кадрилатера, или ако не отъ цѣлия, то половината, за което Ромжния ще бжде обезщетена отъ Унгария, като остане да владѣе до Тиса.

„Явно е, че подобно сближение между България и Ромжния ще страда отъ сѣщия порокъ на неискреностъ и не ще бжде трайно, освѣнъ доколкото българскитѣ и ромжнски народи ще съумѣятъ да се свържатъ“.

ХРОНИКА

Спекулата. Поскъпяването на живота прѣдизвика общо негодувание въ цѣла България. Правителството се видѣ принудено да вземе енергични мѣрки, а мрътъ на вътрѣшнитѣ работи г. Пастуховъ е започналъ да приготвява законопроектъ, който ще внесе въ първата извънредна сесия на Народното Събрание.

До сега борбата съ скъпотиата е дала само локални резултати.

Изборитѣ. На 17 августъ българскитѣ граждани се свикватъ да избиратъ прѣдставители за XVIII обикновено народно събрание. Цѣльта на тия избори е, да се даде на страната едно законно правителство, което само ще може да повдигне престижа на страната вънъ и авторитета на властѣта вътрѣ. Отъ това гледище изборитѣ се налагаха.

Ако изборитѣ, слѣдователно, се произведатъ при пълно спокойствие и ако българскитѣ граждани си дадатъ ясенъ отчетъ за нуждитѣ, които диктуватъ тия избори, може би нашата делегация въ Парижъ ще засили своитѣ морални позиции, което не може да не бжде въ интересъ на националната кауза на страната.

Ангания и обиръ. Ежедневно населението е било принуждавано да докарва отъ Дели-Ормана дърва въ Силистра, които се откарватъ въ Ромжния. Въ Ромжния се изнася ежедневно добитѣкъ.

— Въ с. Бабукъ прѣди нѣколко дена се явили двама ромжнски войници или жандарми, облѣчени въ българска военна форма и се опитвали да подбуждатъ селенитѣ, които разбрали хитростта.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщения на Б. Т. Агенция).

Мемоарътъ на българската делегация за Тракия.

Парижъ, 4 августъ. (Закъсѣла). Слѣдъ врѣчането на голѣмия мемоаръ по българскитѣ искания въ Македония, Добруджа и източна Тракия, българската делегация току-що изпрати новъ мемоаръ до конференцията за мира относно западна Тракия. Въ този мемоаръ се отхвърлятъ грѣшкитѣ искания за тази провинция се изтъква, че, по исторически, етнографически, политически и икономически съображения тази провинция не трѣба да принадлежи, освѣнъ на българитѣ. Въ заключението мемоарътъ изтъква убѣдението, че мирната конференция не ще откъсне западна Тракия отъ България, за да я даде на Гърция, която впрочемъ, никога не е искала нитѣ въ миналото, нито при сключването на Лондонския договоръ (30 май 1913 год.), нитѣ при сключването на тайния договоръ между Гърция и Сърбия, за да си обезпечатъ послѣднитѣ подѣлбата на извоюванитѣ отъ Турция територии, нитѣ даже на Букурещката мирна конференция, където обаче побѣдена България бѣше всецѣло въ рѣцѣтъ на своитѣ противници, — и че тя ще се постарее да прѣмахне бждящитѣ съперничества между двѣтъ страни на икономическото поприще, където тѣ се допълватъ взаимно и да внесе въ тѣхнитѣ отношения примирителенъ духъ, тѣй необходимъ за развитието имъ въ мира. Всички френски вѣстници отбѣ-

лѣзватъ за врѣчането на този документъ на мирната конференция.

Американцитѣ настояватъ на своето гледище.

Парижъ, 1 авг. Споредъ в. „Танъ“, въ американскитѣ кръгове продължаватъ да вѣрватъ, че, въпрѣки станалитѣ завчера разговори между г. Венизелосъ, отъ една страна, и г. г. Полкъ и Уайтъ, отъ друга, и които бидоха прѣдизвикани отъ шефа на грѣцката делегация съ цѣль да сломи съпротивлението на американцитѣ за отстъпването западна Тракия на Гърция, американската делегация ще настоява, щото България да не бжде лишена отъ излазъ на Бломорското крайбрежие.

Излазътъ на Бѣло море.

Парижъ 1 авг. В. „Ентразиканъ“ пише: Конференцията ще се занимава съ българския въпросъ. Има изгледи, че нашитѣ неприятели ще получатъ едно първо удовлетворение въ утрѣшното заседание. Дѣйствително, не е изключена възможността България да получи излазъ на Бѣло море.

Клаузитѣ по възмездията.

Лионъ, 10 августъ. (Радиотелеграма). Върховниятъ съвѣтъ разгледа вчера финансовитѣ клаузи за възмездията, които трѣба да се впишатъ въ договора съ България. Той рѣши да запази за съюзнитѣ и заинтересуванни сили . . . (липса единъ пасажъ) . . . на примеръ, тѣ не ще иматъ прѣдставителъ въ комисията за възмездията, когато великитѣ сили и България ще иматъ по единъ. Възприети бѣха, казва „Еко де Пари“, нѣкои отъ тѣхнитѣ искания.

Унгария и Съглашението.

Парижъ, 2 августъ. (Радиотелеграма). Тѣй като върховниятъ съвѣтъ на съюзницитѣ не се събра въ сѣбота, той вѣроятно не ще се занимае прѣди по-недѣлникъ съ телеграмата получена въ петъкъ вечерта на ерцхерцогъ Йосифъ отъ Будапеща изпратена до прѣдседателя на конференцията г. Клемансо. Ерцхерцогътъ иска съюзницитѣ да признаятъ новото унгарско правителство, за съставянето на което той съобщава. Той казва, че новото правителство има за своя програма да възстанови реда въ Унгария и да унищожи болшевизма, който е създаденъ на чужди влияния. Новото правителство възнамѣрява да пристѣпи въ най-скоро врѣме до произвеждане на избори и да свика Учредителното Събрание. Ерцхерцогътъ иска Съглашението да признае неговото правителство и да го подкрѣпи благосклонно, за да могатъ неговитѣ усилия да се увѣнчаятъ съ успѣхъ. Най-сетнѣ той моли да му се позволи да изпрати делегати въ Парижъ, които да приематъ пригответитѣ отъ съюзницитѣ условия за мира.

Ромжнска декларация.

Лионъ 10 августъ. (Радиотелеграма) Съобщаватъ отъ Бернъ: Ромжнското бюро на печата твърди, че букурещкото правителство нѣма нищо общо съ политическитѣ комбинации, които докарва ерцхерцогъ Йосифъ на чело на днешното правителство въ Будапеща.

Белгийскитѣ социалисти за германския миръ.

Лионъ, 1 авг. Съобщаватъ отъ Брюкселъ: Социалистътъ г. Тервакъ заявя, че е забѣлжително, гдѣто нито единъ белгийски социалистъ не нимира договора много тежъкъ за Германия. Съ поименно гласуване договорътъ бѣ приетъ единодушно отъ присѣствующитѣ 128 членове. Слѣдъ това съ поименно гласуване Камарата прие прѣдложенieto на договора относително военната конвенция, между Франция, Америка, Белгия и Англия, както и приложенieto за новитѣ територии.

За Фиуме.

Лионъ, 1 августъ. Споредъ една телеграма отъ Турино до в. „Матена“, междусъюзническата комисия отъ четирма генерали, която отъ 3 седмици насамъ прѣдседствуваше по инцидентитѣ въ Фиуме, е привършила работата си. Комисията ще напусне Фиуме въ недѣля и ще замине за Парижъ, за да докладва на върховния съвѣтъ.

Печатница „Гутенбергъ“ — София.